

Верховний
Суд

Деякі аспекти застосування Конституції України у практиці Верховного Суду (у світлі захисту соціальних прав і прав військовослужбовців)

Дмитро Гудима –
суддя Верховного Суду у Касаційному цивільному суді,
кандидат юридичних наук, доцент

1. Верховний і Конституційний Суди: діалог чи конкуренція? (Вступні зауваги)

Деякі аспекти застосування Конституції України у практиці Верховного Суду
(в світлі захисту соціальних прав і прав військовослужбовців)

Які ключові процесуальні вади взаємодії Верховного та Конституційного Судів України?

- «Конкуренція» повноважень КСУ та загальних судів щодо оцінки конституційності норм певних актів
- Тлумачення норм поточного законодавства та Конституції України у діяльності ВС і КСУ.
- Неефективний механізм виконання рішень КСУ (під час розгляду справ і у спеціальній процедурі перегляду судових рішень за виключними обставинами).
- Межі аргументації конституційних скарг і їхнього розгляду (доводи таких скарг не мають виходити за межі доводів, заявлених у загальних судах, а доводи КСУ – за межі доводів конституційних скарг).

Які кроки Конституційного Суду України для подолання окремих вад у такій взаємодії?

Рішення Конституційного Суду України № 6-р(II)/2022,
22.06.2022, справа №3-188/2020(455/20)

- ... Конституційний Суд України наголошує, що забезпечення сталості та єдності судової практики є основоположною функцією Верховного Суду (частина перша статті 36 Закону України „Про судоустрій і статус суддів“), яку не може здійснювати інший орган державної влади, зокрема Конституційний Суд України (абзац четвертий пункту 8 мотивувальної частини рішення).

Цивільний процесуальний кодекс України

Стаття 10. Верховенство права та законодавство, відповідно до якого суд вирішує справи

- 2. Суд розглядає справи **відповідно до Конституції України**, законів України, міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.
- 6 (абзац перший). Якщо **суд доходить висновку, що закон чи інший правовий акт суперечить Конституції України**, суд не застосовує такий закон чи інший правовий акт, а **застосовує норми Конституції України** як норми прямої дії.

Які кроки Верховного Суду для подолання окремих вад у такій взаємодії?

Постанова ВС КЦС, 17.01.2025, справа №343/1869/23, № в ЄДРСР 124903909

- суди застосували абзац 3 частини другої статті 22 Закону «Про повну загальну освіту» до спірних правовідносин, зазначили, що цією нормою було передбачено, що такі працівники працюють виключно на підставі строкових трудових договорів, відхилили посилання позивача на рішення КСУ від 07.02.2023 у справі №1-5/2020(118/20), яким вказану норму визнано неконституційною, оскільки це рішення КСУ має пряму дію, тобто поширюється на правовідносини, що виникли або тривають після його ухвалення. А на час укладання строкового трудового договору та на час звільнення позивача 27.08.2022 у зв'язку із закінченням строку трудового договору абзац 3 частини другої статті 22 Закону був чинним.

Які кроки Верховного Суду для подолання окремих вад у такій взаємодії?

Постанова ВС КЦС, 17.01.2025, справа №343/1869/23,
№ в ЄДРСР 124903909

- пряма (перспективна) дія рішення Конституційного Суду України стосується насамперед порядку його виконання та не впливає на імперативні приписи процесуальних норм про те, що **положення нормативно-правового акта, що суперечать Конституції України, не можуть застосовуватися судом;**

Які кроки Верховного Суду для подолання окремих вад у такій взаємодії?

Постанова ВС КЦС, 17.01.2025, справа №343/1869/23,
№ в ЄДРСР 124903909

- суди при вирішенні справ мають надавати оцінку змісту позовних вимог та обставин справи (спірних правовідносин) з урахуванням конституційності (неконституційності) норми закону, яка підлягає застосуванню, враховуючи, що згідно з вимогами частини шостої статті 10 ЦПК України **суд не застосовує закон чи інший правовий акт, який суперечить Конституції України, а застосовує норми Конституції України як норми прямої дії, незалежно від наявності (відсутності) рішення Конституційного Суду України щодо неконституційності такого закону чи іншого правового акта, стадії розгляду справи та моменту виникнення спірних правовідносин**

Які кроки Верховного Суду для подолання окремих вад у такій взаємодії?

Постанова ВС КЦС, 17.01.2025, справа №616/458/21,
№ в ЄДРСР 124629953

- пряма (перспективна) дія рішення Конституційного Суду України стосується насамперед порядку його виконання та не впливає на імперативні приписи процесуальних норм про те, що **положення** **нормативно-правового акта, що суперечать Конституції України, не можуть застосовуватися судом;**

Які кроки Верховного Суду для подолання окремих вад у такій взаємодії?

Постанова ВС КЦС, 17.01.2025, справа №616/458/21,
№ в ЄДРСР 124629953

- суди при вирішенні справ мають надавати оцінку змісту позовних вимог та обставин справи (спірних правовідносин) з урахуванням конституційності (неконституційності) норми закону, яка підлягає застосуванню, враховуючи, що згідно з вимогами частини шостої статті 10 ЦПК України **суд не застосовує закон чи інший правовий акт, який суперечить Конституції України, а застосовує норми Конституції України як норми прямої дії, незалежно від наявності (відсутності) рішення Конституційного Суду України щодо неконституційності такого закону чи іншого правового акта, стадії розгляду справи та моменту виникнення спірних правовідносин**

2. Верховний і Конституційний Суд: ХТО ОЦІНЮЄ КОНСТИТУЦІЙНІСТЬ ЗАКОНІВ?

Деякі аспекти застосування Конституції України у практиці Верховного Суду
(в світлі захисту соціальних прав і прав військовослужбовців)

Цивільний процесуальний кодекс України

Стаття 251. Обов'язок суду зупинити провадження у справі

- 1. Суд зобов'язаний зупинити провадження у справі у разі:
- 2) перебування сторони або третьої особи, яка заявляє самостійні вимоги щодо предмета спору, у складі Збройних Сил України або інших утворених відповідно до закону військових формувань, що переведені на воєнний стан або залучені до проведення антитерористичної операції.

Стаття 253. Строки, на які зупиняється провадження у справі

- 1. Провадження у справі зупиняється у випадках, встановлених:
- 2) пунктом 2 частини першої статті 251..., - до припинення перебування сторони або третьої особи, яка заявляє самостійні вимоги щодо предмета спору, у складі Збройних Сил України або інших утворених відповідно до закону військових формувань, що переведені на воєнний стан або залучені до проведення антитерористичної операції; ...

Конституція України

Стаття 8.

- В Україні визнається і діє принцип верховенства права.
- Конституція України має найвищу юридичну силу. Закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй.
- Норми Конституції України є нормами прямої дії. Звернення до суду для захисту конституційних прав і свобод людини і громадянина безпосередньо на підставі Конституції України гарантується.

Стаття 51 (частина третя)

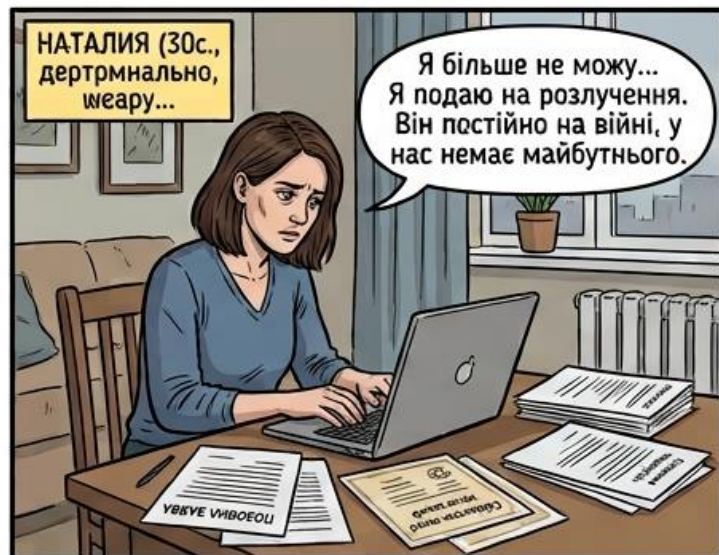
- Сім'я, дитинство, материнство і батьківство охороняються державою.

Стаття 55 (частина перша)

- Права і свободи людини і громадянина захищаються судом.

Чи суперечить пункт 2 частини першої статті 251 ЦПК України приписам статей 8, 51, 55 Конституції України?

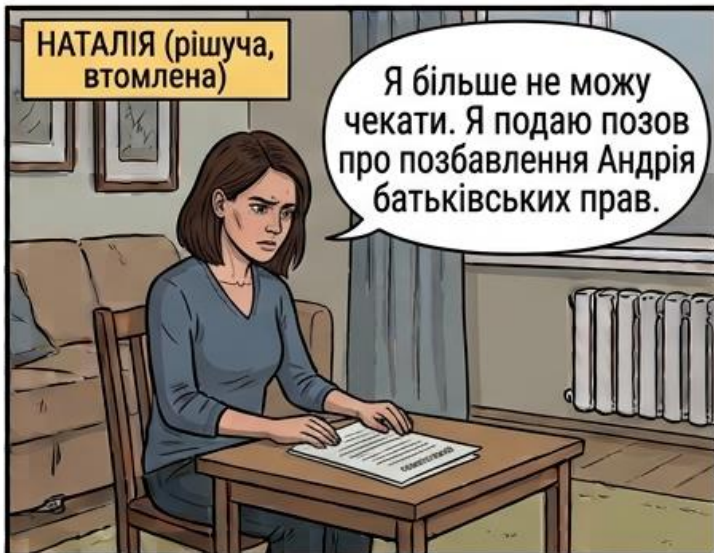
РОЗІРВАННЯ ШЛЮБУ ПІД ЧАС ВІЙНИ

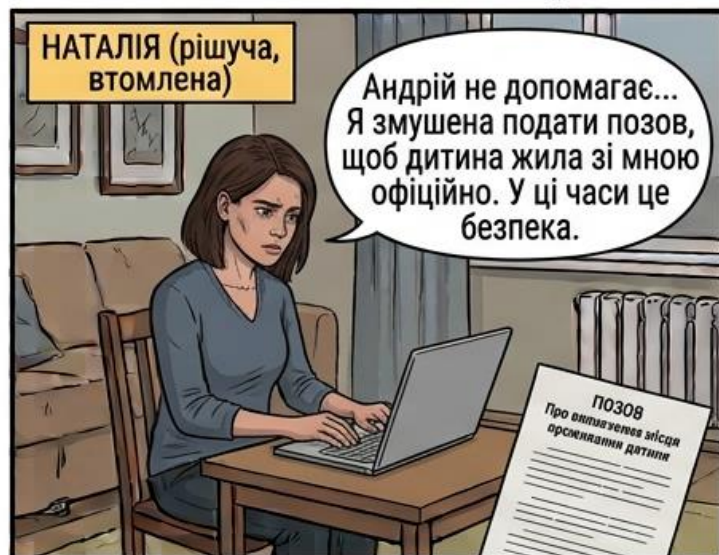
СТЯГНЕННЯ АЛІМЕНТІВ НА ДИТИНУ ПІД ЧАС ВІЙНИ

ПОЗБАВЛЕННЯ БАТЬКІВСЬКИХ ПРАВ ПІД ЧАС ВІЙНИ

ВИЗНАЧЕННЯ МІСЦЯ ПРОЖИВАННЯ ДИТИНИ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Як розвивалася практика застосування пункту 2 частини першої статті 251 ЦПК України у «дитячих справах»?

Постанова ВС КЦС, 13.03.2025, справа № 557/1226/23, № у ЄДРСР 126021009

- 24. В усіх діях щодо дітей, незалежно від того, здійснюються вони державними чи приватними установами, що займаються питаннями соціального забезпечення, судами, адміністративними чи законодавчими органами, першочергова увага приділяється **якнайкращому забезпеченню інтересів дитини** (пункт 1 статті 3 Конвенції ООН про права дитини).
- 25. Якщо міжнародним договором України, який набрав чинності в установленому порядку, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені у відповідному акті законодавства України, то **застосовуються правила міжнародного договору** (частина друга статті 19 Закону України «Про міжнародні договори України»).

Як розвивалася практика застосування пункту 2 частини першої статті 251 ЦПК України у «дитячих справах»?

Постанова ВС КЦС, 13.03.2025, справа № 557/1226/23, № у ЄДРСР 126021009

- 29. ... вирішуючи питання про зупинення на підставі пункту 2 частини першої статті 251 ЦПК України провадження у справі щодо аліментів на дитину через перебування відповідача у складі Збройних Сил України або інших утворених відповідно до закону військових формувань, переведених на воєнний стан, **суд має враховувати, зокрема, чи є належні докази того, що військова частина, в якій проходить службу відповідач, переведена на воєнний стан, і що він виконує бойові завдання, перебуваючи у зоні бойових дій, унаслідок чого не може брати участь у судових засіданнях ні особисто, ні у режимі відеоконференції, зокрема поза межами приміщення суду з використанням власних технічних засобів, чи користувався відповідач правничою допомогою під час судового провадження, чи мав можливість самотійно або з допомогою представника висловитися щодо позовних вимог.**

Як розвивалася практика застосування пункту 2 частини першої статті 251 ЦПК України у «дитячих справах»?

Постанова ВС КЦС, 13.03.2025, справа № 557/1226/23, № у ЄДРСР 126021009

- 29. ... Не враховуючи ці обставини, обов'язкове зупинення провадження у справі щодо аліментів на дитину, зокрема про зміну способу стягнення та їхнього розміру, хоч і відповідатиме певним інтересам того відповідача, який перебуває у складі Збройних Сил України або інших утворених відповідно до закону військових формувань, що переведені на воєнний стан, але може шкодити захищеним інтересам дитини у передбаченому законом утриманні з боку такого відповідача.

Як розвивалася практика застосування пункту 2 частини першої статті 251 ЦПК України у «дитячих справах»?

Постанова ВС КЦС, 13.03.2025, справа № 557/1226/23, № у ЄДРСР 126021009

- 30. ... у справі, яка стосується аліментів на дитину, суд і сторони справи повинні забезпечити реалізацію найкращих інтересів дитини. Незважаючи на те, що позивачем у такій справі є один із батьків, а відповідачем - інший, інтереси дитини, яка не є стороною справи, мають домінувати над інтересами кожного з її батьків.

СУПЕРЕЧНІСТЬ: АЛІМЕНТИ ЧИ ЗУПИНЕННЯ СПРАВИ?

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОГО СУДУ ВІД 13.03.2025, СПРАВА №557/1226/23

Як розвивалася практика застосування пункту 2 частини першої статті 251 ЦПК України у «дитячих справах»?

Постанова ВП ВС, 12.11.2025, справа № 754/947/22,
№ у ЄДРСР 131941691

- 76. ... правила, визначені пунктом 2 частини першої статті 251 ЦПК України, мають для суду визначальний характер. Формулювання «суд зобов'язаний» **не дозволяє суду діяти на власний розсуд.**
- 95. Є зрозумілим, що **мета законодавця у формулюванні такої конструкції була в тому, щоб гарантувати недоторканність прав тих осіб, які у запроваджений в Україні воєнний стан виконують конституційний обов'язок, пов'язаний із захистом Батьківщини від ворога, - військовослужбовців.**

Як розвивалася практика застосування пункту 2 частини першої статті 251 ЦПК України у «дитячих справах»?

Постанова ВП ВС, 12.11.2025, справа № 754/947/22,
№ у ЄДРСР 131941691

- 96. За нинішньої редакції пункту 2 частини першої статті 251 ЦПК України в суду є обов'язок, а не право зупинити провадження у справі ...
- 97. Тож норма пункту 2 частини першої статті 251 ЦПК України, яка встановлює обов'язок суду зупинити провадження, є спеціальною захисною гарантією для військовослужбовців, які через виконання конституційного обов'язку із захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України (стаття 65 Конституції України) об'єктивно позбавлені можливості брати активну участь у судовому процесі, захищати свої права, свободи та інтереси.

Як розвивалася практика застосування пункту 2 частини першої статті 251 ЦПК України у «дитячих справах»?

Постанова ВП ВС, 12.11.2025, справа № 754/947/22,
№ у ЄДРСР 131941691

- 98. За таких умов розсуд суду є доволі обмеженим у тому, щоб не застосовувати таке обов'язкове зупинення провадження у судовій справі.
- 99. Виняток для суду з наведеного правила складає ситуація, коли дотримання приписів статті 251 ЦПК України вступає у суперечність із загальними засадами цивільного процесуального законодавства, як-от верховенство права, елементом якого є право на доступ до суду, та, у другу чергу, диспозитивність цивільного процесу.

Як розвивалася практика застосування пункту 2 частини першої статті 251 ЦПК України у «дитячих справах»?

Постанова ВП ВС, 12.11.2025, справа № 754/947/22,
№ у ЄДРСР 131941691

- 102. Водночас обов'язок суду зупинити провадження не повинен тлумачитися всупереч волі та інтересам військовослужбовця як учасника цивільного процесу. Тож застосовувати пункт 2 частини першої статті 251 ЦПК України не можна тоді, коли це безпосередньо суперечить інтересам військовослужбовця, який звернувся до суду як позивач та вимагає судового захисту його прав, свобод та/або інтересів, а так само військовослужбовця як відповідача чи третьої особи, яка заявляє самостійні вимоги щодо предмета спору, який прагне продовження розгляду справи по суті за його відсутності.

Як розвивалася практика застосування пункту 2 частини першої статті 251 ЦПК України у «дитячих справах»?

Постанова ВП ВС, 12.11.2025, справа № 754/947/22,
№ у ЄДРСР 131941691

- 103. Тобто ключовим під час вирішення питання про зупинення провадження у справі на підставі пункту 2 частини першої статті 251 ЦПК України є саме **воля військовослужбовця** як сторони чи третьої особи, яка заявляє самостійні вимоги щодо предмета спору.
- 104. За таких обставин **прохання військовослужбовця**, який є стороною або третьою особою, яка заявляє самостійні вимоги щодо предмета спору, продовжити розгляд справи, незважаючи на його військову службу, **суд має врахувати як достатню підставу не зупиняти провадження у справі.**

Як розвивалася практика застосування пункту 2 частини першої статті 251 ЦПК України у «дитячих справах»?

Постанова ВП ВС, 12.11.2025, справа № 754/947/22,
№ у ЄДРСР 131941691

- 105. Тобто якщо учасник справи, права якого захищають положення пункту 2 частини першої статті 251 ЦПК України, висловлює власну волю проти зупинення провадження у справі та прагне продовжувати розгляд справи (особисто або через представника), **суд має врахувати його волевиявлення та продовжити здійснювати судочинство. У такий спосіб суд забезпечить баланс між вимогами процесуальних норм права, справедливістю та ефективністю правосуддя.**
- 108. Проте в будь-якому разі така його **воля до продовження судового розгляду має правове значення винятково для суду певної судової інстанції, в якій було здійснене це волевиявлення.**

Як розвивалася практика застосування пункту 2 частини першої статті 251 ЦПК України у «дитячих справах»?

Постанова ВП ВС, 12.11.2025, справа № 754/947/22,
№ у ЄДРСР 131941691

- 109. ... коли суд вирішує питання щодо зупинення провадження у справі на підставі пункту 2 частини першої статті 251 ЦПК України, в оцінці процесуального обов'язку щодо зупинення провадження йому потрібно враховувати особисту думку сторони або третьої особи, яка заявляє самостійні вимоги щодо предмета спору, яка перебуває на військовій службі у складі Збройних Сил України або інших утворених відповідно до закону військових формувань, що переведені на воєнний стан або залучені до проведення антитерористичної операції. Якщо військовослужбовець наполягає на розгляді справи без його участі чи за участю його представника, то в суду немає підстав для зупинення провадження у справі.

Як розвивалася практика застосування пункту 2 частини першої статті 251 ЦПК України у «дитячих справах»?

Постанова ВП ВС, 12.11.2025, справа № 754/947/22, № у ЄДРСР 131941691

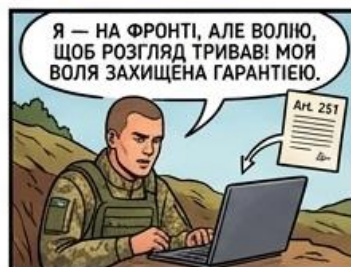
- 110. Застосування правила, сформульованого у пункті 2 частини першої статті 251 ЦПК України, **всупереч волі особи, на захист якої воно спрямовано, становитиме прояв надмірного формалізму**. Таке застосування перетворить захисну гарантію на перешкоду в доступі до правосуддя, стане наслідком невиправданого затягування судового процесу та порушення права особи на своєчасний судовий розгляд, що є несумісним із завданнями судочинства та стандартами статті 6 Конвенції.
- 111. **Такий стан речей має зберігатися до тих пір, поки військовослужбовець ... не повідомить суду про бажання скористатися гарантією**, визначеною пунктом 2 частини першої статті 251 ЦПК України.

Як розвивалася практика застосування пункту 2 частини першої статті 251 ЦПК України у «дитячих справах»?

Постанова ВП ВС, 12.11.2025, справа № 754/947/22,
№ у ЄДРСР 131941691

- 83. ... підставами для поновлення зупиненого на підставі цієї процесуальної норми права провадження у справі можуть бути: **припинення, у тому числі призупинення, перебування** сторони або третьої особи, яка заявляє самостійні вимоги щодо предмета спору, **на військовій службі** у складі Збройних Сил України або інших утворених відповідно до закону військових формувань **під час дії воєнного стану** в Україні; **припинення воєнного стану в Україні**, навіть якщо відповідні особи продовжують військову службу у певній військовій частині, якщо тільки ця військова частина не залишається переведеною на воєнний стан через запровадження / збереження цього стану для певної території України або не залучена до проведення антитерористичної операції.

ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЕЦЬ ТА СУД: ГАРАНТІЯ, А НЕ ПЕРЕШКОДА

Конституція України

Стаття 8.

- В Україні визнається і діє принцип верховенства права.
- Конституція України має найвищу юридичну силу. Закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй.
- Норми Конституції України є нормами прямої дії. Звернення до суду для захисту конституційних прав і свобод людини і громадянина безпосередньо на підставі Конституції України гарантується.

Стаття 51 (частина третя)

- Сім'я, дитинство, материнство і батьківство охороняються державою.

Стаття 55 (частина перша)

- Права і свободи людини і громадянина захищаються судом.

Чи суперечить пункт 2 частини першої статті 251 ЦПК України приписам статей 8, 51, 55 Конституції України?

Постанова ВС КЦС, 30.06.2026, справа № 699/1569/25, № у ЄДРСР 137886311

- За змістом приписів статей 8, 51, 55, 64 Конституції України:
- дитина до досягнення нею повноліття має право на утримання з боку своїх батьків. Конституційне право дитини на утримання охоплює собою як стягнення аліментів, так і збільшення їх розміру, оплату додаткових витрат на дитину, стягнення неустойки (пені) за прострочення сплати аліментів, індексацію аліментів, зміну способу їх стягнення. Це право дитини не може бути обмежене навіть в умовах надзвичайного чи воєнного стану. Таке тлумачення повністю відповідає правилу тлумачення *favor minoris* (на користь неповнолітнього), здоровому глузду та здійснюється з максимально можливим урахуванням інтересів дитини;

Чи суперечить пункт 2 частини першої статті 251 ЦПК України приписам статей 8, 51, 55 Конституції України?

Постанова ВС КЦС, 30.06.2026, справа № 699/1569/25, № у ЄДРСР 137886311

- За змістом приписів статей 8, 51, 55, 64 Конституції України:
- якщо законодавець захищає права дитини у мирну годину, то тим більше він має на меті захистити їх під час війни, коли вразливість дитини зростає. Конституційне право дитини на утримання має триваючий і невідкладний характер, його здійснення не може бути ефективно відновлене ex post. По своїй суті конституційне **право дитини на утримання належить до тих прав, для яких затримка в їхньому судовому захисті дорівнює «втраті» права**. Тому право на утримання потребує негайного судового захисту. Превалювання процесуальної форми над матеріальним правом призводить до ілюзорності правового захисту;

Чи суперечить пункт 2 частини першої статті 251 ЦПК України приписам статей 8, 51, 55 Конституції України?

Постанова ВС КЦС, 30.06.2026, справа № 699/1569/25, № у ЄДРСР 137886311

- За змістом приписів статей 8, 51, 55, 64 Конституції України:
- обов'язкове зупинення провадження в справі, яка стосується конституційного права дитини на утримання, на підставі пункту 2 частини першої статті 251 ЦПК України характеризується такими рисами: **імперативністю** (по суті суд позбавлений розсуду); **невизначеністю тривалості**; **відсутністю тесту необхідності та пропорційності**. Як наслідок це дозволяє кваліфікувати його як форму надмірного обмеження права на доступ до правосуддя та конституційного права дитини на утримання;

Чи суперечить пункт 2 частини першої статті 251 ЦПК України приписам статей 8, 51, 55 Конституції України?

Постанова ВС КЦС, 30.06.2026, справа № 699/1569/25, № у ЄДРСР 137886311

- За змістом приписів статей 8, 51, 55, 64 Конституції України:
- зупинення провадження у справі, що стосується захисту конституційного права дитини на утримання, на підставі пункту 2 частини першої статті 251 ЦПК України по суті має невизначені часові рамки. **Таке зупинення має наслідком непропорційне меті обмеження доступу до правосуддя дитини**, яка не може як отримати остаточне судові рішення у спорі, так і захистити право на належне утримання;

Чи суперечить пункт 2 частини першої статті 251 ЦПК України приписам статей 8, 51, 55 Конституції України?

Постанова ВС КЦС, 30.06.2026, справа № 699/1569/25, № у ЄДРСР 137886311

- За змістом приписів статей 8, 51, 55, 64 Конституції України:
- зупинення провадження у справі на підставі пункту 2 частини першої статті 251 ЦПК України у справі, що стосується захисту конституційного права дитини на утримання, **суперечить задекларованій державою zasadі охорони дитинства та є порушенням права на судовий захист**, яке згідно частини другої статті 64 Конституції України не може бути обмежене навіть в умовах надзвичайного чи воєнного стану;

Чи суперечить пункт 2 частини першої статті 251 ЦПК України приписам статей 8, 51, 55 Конституції України?

Постанова ВС КЦС, 30.06.2026, справа № 699/1569/25, № у ЄДРСР 137886311

- За змістом приписів статей 8, 51, 55, 64 Конституції України:
- парламент має запровадити на рівні процесуального закону «гнучкий» механізм, який враховує права та інтереси дитини. Наприклад, суд зобов'язаний зупинити провадження у справі у разі: перебування сторони або третьої особи, яка заявляє самостійні вимоги щодо предмета спору, у складі Збройних Сил України або інших утворених відповідно до закону військових формувань, що переведені на воєнний стан або залучені до проведення антитерористичної операції, якщо це не суперечить найкращим інтересам дитини.

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО ДИТИНИ НА УТРИМАННЯ: РОЗУМІННЯ ВЕРХОВНОГО СУДУ

ПОСТАНОВА ВС КЦС, 30.06.2026, справа № 699/1569/25

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО ДИТИНИ

За ст. 51 Конституції, дитина має право на утримання батьків.

Це право включає: стягнення, збільшення, пеню, індексацію.

ВОЄННИЙ СТАН НЕ ОБМЕЖУЄ

Моя дитина...

Favor minoris

Жодних обмежень навіть під час війни!

ВРАЗЛИВІСТЬ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Якщо захист є в мир, то під час війни — тим більше.

Право на утримання — невідкладне!

Затримка = втрата. Потрібен негайний судовий захист.

ОБОВ'ЯЗКОВЕ ЗУПИНЕННЯ — НАДМІРНЕ

Проведення зупинено!

Імперативність. Суд без розсуду.

НАДМІРНЕ ОБМЕЖЕННЯ ПРАВА НА ДОСТУП ДО СУДУ

БЕЗУМОВНЕ ЗУПИНЕННЯ — ПОРУШЕННЯ

Справа зупинена на невизначений час...

ПРАВО НА СУДОВИЙ ЗАХИСТ

ЗУПИНЕННЯ СПРАВИ

Непропорційне обмеження. Суперечить ст. 64 Конституції.

ГНУЧКИЙ МЕХАНІЗМ — НАЙКРАЩІ ІНТЕРЕСИ ДИТИНИ

Ми маємо зупинити справу, ТІЛЬКИ якщо це не суперечить найкращим інтересам дитини.

ЗАХИСТ ПРАВ ДИТИНИ

НАЙКРАЩІ ІНТЕРЕСИ

УТРИМАННЯ

Парламент має запровадити!

Конституція України

ЦПК України

Стаття 147 (частина перша).

- Конституційний Суд України вирішує питання про відповідність Конституції України законів України та у передбачених цією Конституцією випадках інших актів, здійснює офіційне тлумачення Конституції України, а також інші повноваження відповідно до цієї Конституції.

Стаття 150 (частина перша).

- До повноважень Конституційного Суду України належить: 1) вирішення питань про відповідність Конституції України (конституційність): законів та інших правових актів Верховної Ради України.

Стаття 10 (частина шоста).

- 6. Якщо суд доходить висновку, що закон чи інший правовий акт суперечить Конституції України, суд не застосовує такий закон чи інший правовий акт, а застосовує норми Конституції України як норми прямої дії.
- У такому випадку суд після ухвалення рішення у справі звертається до Верховного Суду для вирішення питання стосовно внесення до Конституційного Суду України подання щодо конституційності закону чи іншого правового акта, вирішення питання про конституційність якого належить до юрисдикції Конституційного Суду України.

- 1** Верховний Суд вважає закон неконституційним і ухвалює рішення на підставі Конституції України
- 2** Колегія суддів, яка ухвалила рішення, вносить проєкт конституційного подання на розгляд Пленуму Верховного Суду

- 3** Пленум Верховного Суду вносить конституційне подання до Конституційного Суду України

- 4** Конституційний Суд України за поданням визнає закон неконституційним

Чи суперечить пункт 2 частини першої статті 251 ЦПК України приписам статей 8, 51, 55 Конституції України?

Постанова ВС КЦС, 30.06.2026, справа № 699/1569/25, № у ЄДРСР 137886311

- Касаційний суд:
- вважає, що пункт 2 частини першої статті 251 ЦПК України в справах про стягнення аліментів на дитину, збільшення їх розміру, оплату додаткових витрат на дитину, стягнення неустойки (пені) за прострочення сплати аліментів, індексацію аліментів, зміну способу їх стягнення суперечить статтям 8, 51, 55 Конституції України;
- не застосовує пункт 2 частини першої статті 251 ЦПК України, оскільки апеляційний суд зупинив провадження в справі про зміну способу стягнення аліментів на дитину;
- застосовує статті 8, 51, 55 Конституції України як норми прямої дії.

Чи суперечить пункт 2 частини першої статті 251 ЦПК України приписам статей 8, 51, 55 Конституції України?

Постанова ВС КЦС, 30.06.2026, справа № 699/1569/25,
№ у ЄДРСР 137886311

- Після ухвалення постанови у справі звернутися до Верховного Суду для вирішення питання стосовно внесення до Конституційного Суду України подання щодо конституційності пункту 2 частини першої статті 251 ЦПК України в справах про стягнення аліментів на дитину, збільшення їх розміру, оплату додаткових витрат на дитину, стягнення неустойки (пені) за прострочення сплати аліментів, індексацію аліментів, зміну способу їх стягнення.

Дякую за увагу!

- Верховний Суд,
- <http://supreme.court.gov.ua>
- www.facebook.com/supremecourt.ua
- dmytro.hudyma@gmail.com,
- www.facebook.com/dmytro.hudyma

Деякі аспекти застосування Конституції України у практиці Верховного Суду
(в світлі захисту соціальних прав і прав військовослужбовців)